

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

18.

KUR YER LITEW S K I.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 2-го Марта — 1837 — Wilno. Wtorek 2-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ Князь Долгоруковъ, въ воскресенье 28-го прошедшаго Февраля въ 2 часа утра изволилъ возвратиться въ Вильну изъ поѣздки въ Санктъ-Петербургъ, и того же дня, Военные и Гражданскіе Чинovníки, а также многочисленное собраніе Дворянъ, прибывшихъ на дворянскіе выборы, послѣ божественной Литургіи, представлялись Его Сіятельству въ большой дворцовой залѣ.

— Въ письмѣ изъ Гродна отъ 4-го ч. с. м. сказано: „Изъ числа публичныхъ увеселеній во время нынѣшнихъ Дворянскихъ выборовъ, первое мѣсто должны занимать концерты на скрипкѣ разыгрываемые Г-мъ Л. Штуббе, премьеромъ придворной Его Императорскаго Величества Капеллы, прибывшимъ изъ С.Петербурга. Не смѣю съ своей стороны произносить хвалы, каковую заслуживаетъ разыгрываніе твореній извѣстныхъ композиторовъ Каливоды, Маурера, Паганини, Липинскаго и другихъ, чтобы не унизить признанныхъ всеми способностей Артиста, котораго слушали съ восхищеніемъ, напоминающимъ о славу Гг. Лафона, Липинскаго и проч.

Санктпетербургъ, 23-го Февраля.

Высочайшимъ Именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ орденовъ, Всемилостивѣйше пожалованы кавалерами Ордена Св. Анны второй степени, Титулярные Советники: состоящій въ должности Помощника Почт-Инспектора V Округа Гринъ, и Бѣлостокскій Областной Почтмейстеръ Рабиновъ.

— Адъютантъ Командира 6-го Пѣхотнаго Корпуса, Генераль-Адъютанта Нейдгарда, Лейбъ-Гвардіи Уланскаго полка Ротмистръ Загряжскій, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Анны 2-й степени, Императорскою Короною украшеннаго.

— Его Императорское Величество, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 19 день минувшаго Января Высочайше повелѣтъ соизволилъ: званіе посредниковъ крестьянскихъ Уздѣльных Судовъ въ Курляндіи, включить въ 7 разрядъ пенсіонныхъ окладовъ.

— Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Г. Оберъ-Прокурора Святѣйшаго Синода, 17 сего мѣсяца Всемилостивѣйше изволилъ пожаловать чинovníку II-го Отдѣленія Собственной Его Величества Канцеляріи, Дѣйствительному Статскому Советнику Кунцину золотую бридѣантами украшенную табакерку, съ вензелевымъ Именемъ Его Императорскаго Величества, за успешное исполненіе возложеннаго на него порученія по духовному вѣдомству, а занимавшимся подъ его руководствомъ по сему же предмету чинovníкамъ и канцелярскимъ служителямъ Высочайше повелѣлъ выдать годовые оклады и особыя денежныя награжденія.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Яśnie Оświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę Dołgorukow, w niedzielę, d. 28 zeszłego Lutego, o godzinie 2-ey zrana, raczył powrócić do Wilna, z podróży do St. Petersburga, i tegoż dnia, Woyskowi i Cywilni Urzędnicy, tudzież liczne zgromadzenie Dworzaństwa, przybyłych na wybory, po Mszy świętej, przedstawiali się Xięciu Jego Mości w wielkiej pałacowej sali.

— W liście z Grodna pod 4-tym Lutego czytamy: „W liczbie publicznych zabaw, podczas teraźniejszych Wyborów Szlacheckich, celniejsze zajmują miejsce koncerty na skrzypcach, dawane przez JP. L. Stubbe, primiera muzyki nadworney Jego Cesarskiej Mości, przybyłego z St. Petersburga. Nie śmiemъ wdawać się w szczegóły pochwał, należnych wykonaniu dzieł sławnych Kaliwody, Maurera, Paganiniego, Lipińskiego i innych znakomitych kompozytorów, abymъ nie zmniejszył powszechnie przyznanych zalet talentomъ Artysty, słuchanego z przyjemnością, przypominającą uwielbienia PP. Lafont, Lipińskiego, etc.

Санкт-Петербург, дня 23-го Lutego.

Przez Najwyższy Imienny Ukaz, dany do Kapituły Rosyjskich Cesarzkich i Królewskich Orderów, Najłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu S. Anny 2-go stopnia: Radzcy Honorowi: zostający w obowiązku Pomocnika Inspektora poczt V-go Okręgu Hrynъ i Białostocki Obwodowy Pocztmistrz Rjabikow.

— Adjutant Dowódcy 6-go Korpusu piechoty, Jenerał-Adjutanta Neidhardta, Rotmistrz Ułańskiego полку Gwardyi Zagriański, Najłaskawiey mianowany Kawaleremъ Orderu Sw. Anny 2-go stopnia Cesarską Koroną ozdobionego.

— Jego CESARSKA Mość, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, dnia 19-go zeszłego Stycznia, Najwyżey rozkazać raczył: urząd pośredników włościańskich Powiatowych Sądów w Kurlandyi, policzyć do 7-go rzędu wyznaczeń pensyy.

— CESARZ Jego Mość, po nayuniższém przełożeniu P. Ober-Prokurora Najświętszego Synodu, dnia 17 ter. miesiąca, Najłaskawiey raczył udarować urzędnika II-go Oddziału Własney Jego CESARSKIEY Mości Kancellaryi, Rzeczywistego Radzcy Stanu Kunicyna, złotą tabakierą brylantami ozdobioną z cyfrą NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, za skuteczne wypełnienie danego mu zlecenia w wiedzdy Duchowney, a zajmującym się pod jego przewodnictwemъ w tymże przedmiocie urzędnikomъ i Kancellaryjnymъ służącym, Najwyżey rozkazać wydać roczne wyznaczenia i szczególnie pieniężne nagrody.

— Государь Императоръ Всемилостивѣйше благоволилъ наградить Архитектора *Штакеншнейдера*, золотомъ богато осыпаннымъ брилліантами, табакеркою, за составленіе проектовъ новаго Коломенскаго дворца.

— Россійскій Вице-Консулъ въ Бриндизи Антонъ *Бальзано* уволенъ, по прошенію его, отъ сей должности.

— По случаю кончины Россійскаго Консула въ Чивитавеккѣи *Арата*, исправленіе сей должности поручено сыну его Ивану *Арату*.

— Подъ вѣдомствомъ Россійскаго Генеральнаго Консула въ Великобританіи, учреждены новыя Вице-Консульства и Вице-Консулами опредѣлены: въ Глазго (*Glasgow*) Г. Николасъ *Гендисайдъ* (*Nicholas Handyside*), въ Бейдфордъ (*Bideford*) Г. Томасъ Б. *Чантеръ* (*Thomas B. Chanter*), въ Киркуаллъ (*Kirkwall*) Г. Робертъ *Скартъ* (*Robert Scarth*), въ Лервикъ (*Lerwick*) Г. Вилліамъ *Бейнъ* (*William Bain*), въ Ньюпортъ (*Newport*) Г. Кристоферъ *Стонхузъ* (*Christopher Stonehouse*), въ Чатамъ и Ширнесъ (*Chatham и Sheerness*) Г. Вилліамъ В. *Бентамъ* (*William W. Bentham*). — На мѣсто умершаго Вице-Консула въ Ярмутъ Г. Джона *Шелли*, назначенъ въ сію должность сынъ его Джонъ *Вилсонъ Шелли* (*John Wilson Shelly*). (А. В.)

— Выѣхалъ изъ здѣшней столицы, Февраля 15-го ч., до мѣстопробыванія Его Императорскаго Высочества Великаго Князя МИХАИЛА ПАВЛОВИЧА, находящійся при Его Высочествѣ Генераль-Фельдцейхмейстеръ, состоящій по Артиллеріи Генераль-Маіоръ *Философовъ*. (Р. И.)

— Государь Императоръ по положенію Комитета Гг. Министровъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: 1. Разрѣшить Начальникамъ губерній, Инженернымъ Офицерамъ, находящимся въ Губернскихъ Строительныхъ Коммиссіяхъ, и прочимъ членамъ оныхъ по искусственной части, при надзорѣ ихъ за работами внутри города, на отдаленномъ одна отъ другой разстояніи расположенными, исключая работъ вѣдомства Главнаго Управленія Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій, производить развѣздныя деньги изъ остатковъ отъ смѣтныхъ суммъ, принимая въ основаніе при опредѣленіи количества развѣздныхъ денегъ мѣстные справочныя цѣны. 2. Сіе правило распространить лишь на будущее время, не допуская выдачи развѣздныхъ денегъ, за прошедшее до состоянія сего правила. (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 29-го дня 1837 года.)

— Г. Статсъ-Секретарь Бахтинъ, по порученію Комитета Гг. Министровъ, сообщилъ Г. Министру Юстиціи, что Комитетъ, по рассмотрѣніи въ засѣданіи 22 истекшаго Декабря представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, о производствѣ одному училищному чиновнику жалованья по двумъ должностямъ, имѣя въ виду 4 пунктъ Высочайше утвержденнаго 10 Февраля 1831 года правилъ о службѣ медицинскихъ чиновниковъ, въ коемъ между прочимъ сказано, что находящіеся въ вѣдѣніи Министерства Внутреннихъ Дѣлъ медицинскіе чиновники имѣютъ право занимать другія мѣста и пользоваться по онымъ жалованьемъ, но съ строгимъ при томъ наблюденіемъ, чтобы одна должность съ другою не имѣла въ служебномъ отношеніи ни малѣйшей связи, или зависимости, находилъ, что правило сіе съ пользою можетъ быть распространено, на всѣ тѣ случаи, въ которыхъ на одного и того же чиновника возлагается нѣсколько должностей съ полученіемъ по онымъ жалованья; почему Комитетъ полагалъ: постановить правиломъ, чтобы никто не могъ занимать двухъ и болѣе должностей съ полученіемъ по онымъ жалованья, или другихъ окладовъ, если должности тѣ состоятъ одна отъ другой въ какой либо зависимости, или подчиненности; на какомъ основаніи разрѣшить и представленіе Министра Народнаго Просвѣщенія. Его Императорское Величество сіе положеніе Комитета Высочайше утвердить соизволилъ. (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 29 дня 1837 года.)

— Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: изъясненное въ статьѣ 586 Свода Законовъ тома 3 Устава о Гражданской службѣ постановленіе, что вдовы и дѣти умершихъ чиновниковъ и служителей Придворнаго вѣдомства, могутъ оставаться въ казенныхъ квартирахъ шесть недѣль, послѣ смерти мужей и отцовъ ихъ, распространить на вдовъ и сиротъ всѣхъ тѣхъ умершихъ чиновъ военныхъ, кои пользовались квартирными деньгами отъ Гражданскаго вѣдомства. (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 30 дня 1837 года.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ дѣло, начавшееся по рапорту Лифляндскаго Губернскаго Правленія, испрашивавшаго разрѣшенія, чтобы тѣмъ присутственнымъ мѣстамъ, коимъ предоставлено опре-

— CESARZ Jego Mość Naytąskawiey udarować raczył Architekta *Stakenschneidera* złotą tabakierą suto sadzoną brylantami, za ułożenie projektów nowego pałacu Kołomeńskiego.

— Rossyyski Vice-Konsul w Brindizi, Antoni *Balsamo*, na własną prośbę, uwolniony został od tego obowiązku.

— Z okoliczności zgonu Rossyyskiego Konsula w Ci-vilaveccchii *Arata*, sprawowanie tego obowiązku pole-cio jego synowi Janowi *Aratowi*.

— Pod wiedzą Rossyyskiego Jeneralnego Konsula w Brytanii Wielkiej, ustanowione zostały nowe Vice-Konsulaty i Vice-Konsulami mianowani: w Glasgowie P. Nicolas *Handyside*, w Bidefordzie P. Thomas B. *Chanter*, w Kirkwall P. Robert *Scarth*, w Lerwicku P. William *Bain*, w Newport P. Christophor *Stonehouse*, w Chatham i Sheernes P. William W. *Bentham*. — Na miejsce zmarłego Vice-Konsula w Yarmouth P. John *Shelly*,znaczony na ten obowiązek syn jego John *Wilson Shelly*. (G. S. P.)

— Dnia 15-go Lutego, wyjechał z tuteyszej stolicy, do miejsca pobytu Jego CESARSKIEY WYSOKOŚCI WIELKIEGO Xiążęcia MICHAŁA PAWŁOWICZA, znajdujący się przy Jego WYSOKOŚCI Jenerał-Feldceigmistrze, liczący się w Artylleryi, Jenerał-Major *Filosofow*. (R. I.)

— CESARZ Jego Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, Naywyżey rozkazać raczył: 1) Dozwolić Naczelnikomъ Guberniy, dla Oficerów Inżynjeriy, znajdujących się w Gubernialnych Budowniczych Kommissyach, i dla innych ich Członków w części technicznej, przy dozorowaniu przez nich robót wewnątrz miasta, jedna od drugiej odległe wykonywających się, wyłączając roboty wiedzy Głównego Zarządu Dróg komunikacyi i Publicznych Budowli; wydawać podróżne pieniądze z pozostałości od summ wyliczonych, przyjmując za osnovę przy naznaczeniu ilości pieniędzy podróżnych, miejscowe sprawkowe ceny. 2) To prawidło rozciągnąć tylko na czas przyszły, nie dozwalającъ wydania podróżnych pieniędzy, za przeszły do nastania tego prawidła. (Opublikowano przez Rządzący Senat 29 stycznia 1837 roku.)

— Pan Sekretarz Stanu Bachtin, na polecenie Komitetu PP. Ministrów, zawiadomił P. Ministra Sprawiedliwości, że Komitet, po rozpatrzeniu na posiedzeniu 22 zeszłego Grudnia przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, o wydawanie jednemu szkolnemu urzędnikowi płacy za dwa przezeń spełniane obowiązki, mając na względzie 4-ty punkt Naywyżey utwierdzonych 10 Lutego 1831 roku prawideł o służbie medycznych urzędników, w którym między innemi powiedziano, że znajdujący się w wiedzy Ministra Spraw Wewnętrznych Medyczni Urzędnicy mają prawo zajmować inne obowiązki i pobierać przywiązane do nich płace, lecz ze ściśłem przy tém przestrzeganiem, iżby jeden obowiązek z drugim nie miał w służebnym względzie najmniejszego związku lub zależności, znajdował: że prawidło to z pożytkiem może być rozciągnięte na wszystkie te zdarzenia, w których na jednego i tegoż urzędnika wkłada się kilka obowiązków z pobieraniem za nie płacy; dla czego Komitet mniemał: postanowić za prawidło, iżby nikt nie mógł zajmować dwóch i więcej obowiązków z pobieraniem za nie płacy, albo innych wyznaczeń, jeżeli obowiązki te zostają jeden względem drugiego w jakiegokolwiek zależności, albo podległości; na jakowey zasadzie rozstrzygnąć i przedstawić Ministra Narodowego Oświecenia. NAYJAŚNIEJSZY CESARZ Jego Mość to postanowienie Komitetu Naywyżey utwierdzić raczył. (Opublikowano przez Rządzący Senat 29 stycznia 1837 roku.)

— CESARZ Jego Mość Naywyżey rozkazać raczył: opisane w art. 586 Połączenia Praw tomu III Ustaw o służbie Cywilney postanowienie, iż wdowy i dzieci zmarłych urzędników i służących w wiedzy Dworu, mogą zostawać w kwaterach skarbowych przez sześć tygodni, po śmierci ich mężów i ojców, rozciągnąć na wdowy i sieroty wszystkich tych zmarłych ludzi rang wojskowych, którzy pobierali kwaterekowe pieniądze od Władz Cywilnych. (Opublikowano przez Rządzący Senat 30 stycznia 1837 roku.)

— Rządzący Senat, słuchali sprawy, która się rozpoczęła na skutek rapportu Inflantskiego Rządu Gubernialnego, prosząc o dozwolecie, iżby tym miejscem urzędowym, którym dozwolone jest stanowienie o słu-

дѣленіе о справедливости претензій заимодавца къ должнику и о взятъ подъ секвестръ имѣнія его, присвоено было право налагать секвестръ въ пользу заимодавца на денежные суммы, получаемыя чрезъ почту на имя должника, и чтобы въ такомъ случаѣ почтовые Канторы обязаны были, адресованныя на имя должника суммы отдавать Депутату того присутственнаго мѣста, по опредѣленію коего секвестръ наложенъ. Приказали: хотя Лифляндское Губернское Правленіе испрашиваетъ отъ Правительствующаго Сената разрѣшенія о предоставленіи присутственнымъ мѣстамъ права налагать секвестръ въ пользу заимодавца на денежные суммы, получаемыя чрезъ почту на имя должника; но какъ почтовое Начальство имѣетъ правила, по коимъ вся корреспонденція, съ почтами получаемая, должна доходить до рукъ получателей; при томъ доходившія и прежде сего до почтовыхъ мѣстъ требованія объ удержаніи пересылаемыхъ частнымъ лицамъ денежныхъ суммъ на удовлетвореніе казенныхъ взысканій или частныхъ претензій, высшимъ Правительствомъ были отвергаемы, а только въ § 111 Почтмейстерской Инструкціи, опредѣлено о доставленіи денегъ и посылокъ, получаемыхъ на имена банкротовъ, въ присутственное мѣсто, куда будетъ назначено; каковая Инструкція § 67 Высочайше утвержденная въ 22 день Октября 1830 года положенія объ устройствѣ почтовой части, оставлена въ своей силѣ: то Правительствующій Сенатъ и не находитъ нужды въ испрашиваемомъ Лифляндскимъ Губернскимъ Правленіемъ постановленіи, которое было бы вопреки существующихъ узаконеній, а согласно съ заключеніемъ Г. Главнотребующаго надъ Почтовымъ Департаментомъ, полагаетъ предписать повсемѣстно, дабы требованія казенными мѣстами и лицами съ почты частныхъ денегъ, писемъ и посылокъ, дѣлаемы были только въ томъ случаѣ, какой изъясненъ въ § 111 Почтмейстерской Инструкціи, (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 30 дня 1837 года.)

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Гражданскихъ и Духовныхъ Дѣлъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ дѣло, внесенное Министромъ Юстиціи за разногласіемъ произшедшимъ въ Общемъ Собраніи Правительствующаго Сената 4, 5 и Межеваго Департаментовъ, о С. Петербургскомъ купцѣ 3-й гильдіи Крапивинѣ, сужденномъ за несправедливый будтобы извѣтъ на здѣшнее купеческое общество, о безпорядкахъ допущенныхъ въ ономъ при составленіи приговоровъ на счетъ приношенія бывшему Градскому Главѣ, Коллежскому Совѣтнику Кусову, золотого кубка на золотомъ блюдѣ, признавъ, что дѣло сіе, какъ весьма правильно изъяснилъ Министръ Юстиціи, ведено было вообще не въ надлежащемъ порядкѣ; но вмѣстѣ съ тѣмъ нашель, что обращеніе онаго къ новому производству, въ настоящее время, по многимъ отношеніямъ было бы неумѣстно; въ слѣдствіе чего, не касаясь существа дѣла, *мнѣніемъ положили*: означенное дѣло считать оконченнымъ, купца Крапивина отъ суда освободить и не считать подлежащимъ никакой по сему дѣлу ответственности; а для предупрежденія на будущее время подобныхъ недоразумѣній и пререканій, подтвердить, кому слѣдуетъ: 1., Чтобы градскія общества въ составъ своихъ собраній, въ предметахъ совѣщаній и въ образѣ постановленій приговоровъ, строго держались правилъ, установленныхъ Свода Законовъ о состояніяхъ (т. IX.) въ статьяхъ 290—301, подъ опасеніемъ, за всякое противное законамъ положеніе, ответственности по силѣ 306 статьи того же тома. 2., Чтобы въ случаѣ предположеній городскихъ обществъ о пожертвованіяхъ и складахъ, требующихъ разрѣшенія высшаго Правительства, соблюдаемъ былъ всегда порядокъ, предначертанный въ 422-й статьѣ Свода учрежденій и Уставовъ о общественномъ призрѣніи (т. XIII.) и 3., Чтобы постановленія градскаго общества о подобныхъ предметахъ, примѣняясь къ 34-й статьѣ Высочайше утвержденныхъ 17 Іюня 1836 года правилъ для Дворянскихъ сословій, дѣлаемы были не иначе, какъ во время общаго онаго собранія и въ обыкновенномъ его помѣщеніи, не допуская ни въ какомъ случаѣ составленія нѣсколькими лицами частныхъ приговоровъ отъ имени общества, вне собранія онаго. На которомъ мнѣніи написано: „Его Императорское Величество, воспользовавшееся мнѣніемъ въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта по дѣлу о купцѣ Крапивинѣ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Графъ Новосильцовъ. 7 Декабря 1836.“ (Опубликовано Правительствующимъ Сенатомъ Января 30 дня 1837 года.) (С. В.)

сносности претензій кредитора до должника и о взятіи подъ секвестръ его майятку, надане было право накладанія секвестру на rzecz кредитора, на суммы pieniężne, otrzzymane przez pocztę pod adresem dłużnika, i gdyby w takim razie Kantory pocztowe obowiązane były, a adresowane do dłużnika summy oddawać Deputatowi tego urzędowego miejsca, z którego wyroku sekwestr został nałożony. Rozkazali: Chociaż Inflancki Rząd Gubernialny prosi u Rządzącego Senatu dozwolenia o nadanie urzędowym miejscu prawa nakładania sekwestru na rzecz кредитора, на суммы pieniężne, przez pocztę otrzymywane pod adresem dłużnika; lecz, że Zwierzchność Pocztowa ma prawo, podług których cała korespondencya, przez pocztę idąca, powinna dochodzić do rąk adresowanych, a przytém i dotąd dochodzące do władz prywatnych żądania o zatrzymanie przesyłanych osobom prywatnym pieniężnych summ na zaspokojenie skarbowych zaległości albo prywatnych pretensyj, przez Rząd wyższy były odrzucane, i tylko w § 111 Instrukcyi Pocztmistrzowskiej, postanowiono o odsyłaniu pieniędzy i posyłek, otrzymywanych pod adresem bankrutów, do miejsca urzędowego, dokąd będzieznaczono; jakowa instrukcyja § 67 Naryżer zatwierdzonej 22 Października 1830 roku ustawy o urządzeniu wydziału pocztowego, zostawiona jest w swej mocy; przeto Rządzący Senat nieznajduje potrzeby przyjęcia przez Inflancki Rząd Gubernialny proszonego postanowienia, które byłoby przeciwne istniejącym ustanowieniom; zgodnie zaś z wnioskiem P. Głównozarządzającego Pocztowym Departamentem, postanawia zalecić wszędzie, iżby żądania przez skarbowe władze i osoby od poczty prywatnych pieniędzy, listów i posyłek, czynione były tylko w tém zdarzeniu, jakie jest opisane w § 111 Instrukcyi Pocztmistrzowskiej. (Opublikowano 30 Stycznia 1837 roku).

— Rada Państwa, na Departamencie Spraw Cywilnych i Duchownych, i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy sprawę, wniesioną przez P. Ministra Sprawiedliwości z przyczyny różności zdań, wynikłych na Połączonym Zebraniu Rządzącego Senatu 4, 5 i Granicznego Departamentów, o St. Petersburgskim kupcu 3-ey gildy Krapiwini, sądzonym jakoby za niesprawiedliwe oskarżenie tutejszego zgromadzenia kupieckiego, o nieporządkach w stanie tym dopuszczonych przy stanowieniu wyroków względem ofiarowania byłemu Głowie Miasta, Radcy Kollegialnemu Kusowu, złotego kubka na złotej tacy, uznając, iż rzecz ta, jak to całe dostatecznie wyjaśnił P. Minister Sprawiedliwości, prowadzoną była w ogólności nie w należytem porządku, lecz przytém znalazł, że jej zwrócenie do nowego toku, w obecnym czasie z wielu względów byłoby nieprzystojnem; na skutek czego, nie tykając się istoty dzieła, *przez opinię postanowiła*: pomienioną sprawę uważać za skończoną, kupca Krapiwina zpod sądu uwolnić i nieuważać uległym jakiegokolwiek w tej rzeczy odpowiedzialności; a dla zapobieżenia na czas przyszły podobnym niewyrozumieniom i sprzecznościom, zalecić komu należy: 1) Iżby gminy miejskie, w składzie swoich zgromadzeń, w przedmiotach obrad i w sposobie stanowienia wyroków, ściśle trzymały się prawideł, postanowionych w Połączeniu Praw o stanach (t. IX) w artykułach 290—301, pod obawą, za wszelkie przeciwnie prawu postanowienie, odpowiedzialności na mocy artykułu 306 tegoż tomu. 2) Iżby w zdarzeniu propozycy gmin miejskich o ofiarach i składkach, potrzebujących rozstrzygnięcia wyższego Rządu, zachowywany był zawsze porządek opisany w 422 artykule Połączenia Urzędów i Ustaw o Powszechném Opatrzaniu (t. XIII). I 3) Iżby postanowienia gmin miejskich o podobnych przedmiotach, stosując się do artykułu 34 Naryżer zatwierdzonych 17-go Czerwca 1836 roku prawideł dla zgromadzeń Dworzańskich, czynione były nie inaczej, jak w czasie powszechnych ich zgromadzeń i w zwyczajnym ich miejscu, nie dozwalając w żadnym razie stanowienia przez kilka osób prywatnych wyroków w imieniu gminy, bez jej zebrania. Na tej opinii napisano: „Jego Cesarska Mość, nastąpił opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa w sprawie o kupcu Krapiwini, Naryżer utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. Prezydent Rady Państwa Hrabia Nowosilcow. 7-go Grudnia 1836 roku.“ (Opublikowano przez Rządzący Senat 30 Stycznia 1837 r.) (G. S.)

ИНОСТРАННЫЕ ИЗВѢСТІЯ.

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 21-го Февраля.

Сегодняшніе журналы наполнены самими противурѣчивыми слухами о новооткрытомъ заговорѣ на жизнь Короля. *Charte de 1830* во вчерашнемъ своемъ номерѣ говоритъ, что *Шампионъ* не самъ по себѣ рѣшился на преступленіе. Много особъ, на коихъ сильное падало подозрѣніе въ участіи, арестованы. Изъ найденныхъ при одномъ изъ сихъ лицъ и при *Шампионѣ* писемъ видно, что они принадлежать къ тайнымъ обществамъ. Первое свидѣніе, которое о семъ получила полиція, за двѣ недѣли назадъ, было безыменное письмо, въ которомъ сказано только, что составленъ планъ покушенія на жизнь Короля, не означая впрочемъ виновника, ни даже сообщая другихъ объясненій. Однако дѣятельностію полиціи открытъ сей первый источникъ донесенія, и потому преступники были задержаны прежде, нежели узнали, что ихъ планъ открытъ. Сообщаемъ нашимъ читателямъ нѣкоторыя подробности о самоубійствѣ *Шампиона*, полагая, что они будутъ не совсѣмъ любопытны. По задержаніи *Шампиона* 19-го ч. утромъ его тотчасъ посадили въ заключеніе подъ присмотромъ особеннаго караульщика. Все утро онъ былъ въ самомъ волнительномъ состояніи и нѣсколько разъ изъявлялъ сожалѣніе, что онъ не могъ исполнить своего плана. Когда караульщикъ часто входилъ къ нему и старался безпрестанно успокоить его, *Шампионъ* воскликнулъ: „Оставь меня! Меня поведутъ на площадь Ст. Іакова (площадь казни); но еслибъ меня не задержали, я не промахнулся бы; я бы лучше направилъ ударъ нежели *Ріески* и мнѣ бы удалось!“ Въ 6 часовъ караульщикъ удался на нѣсколько минутъ и возвратясь нашелъ *Шампиона* повисшаго на оконной рѣшеткѣ. Караульщикъ тотчасъ освободилъ его и призвалъ Директора и смотрителя тюрьмы, но и пособія прибывшаго лекаря были уже безуспѣшны. — По донесеніямъ *Журнала Првнй*, 19 го ч. утромъ, полицейскіе чиновники отправились для обыска въ жилище *Шампиона*, который увидѣвъ ихъ, такъ смутился, что не въ состояніи былъ отвѣчать на вопросы. Тотчасъ начали обыскъ въ комнатѣ *Шампиона*, но безуспѣшно. Тогда отправились на верхній этажъ и тамъ подъ кровлею, въ темномъ углѣ найдена полуотдѣланная машина. Она имѣла видъ маленькаго комода, какія дѣлаются для игрушекъ дѣтей, отъ 7 до 8 дюймовъ ширины и отъ 3 до 4 глубины, и раздѣлялась на три части. Въ первой линіи есть мѣсто для семи малыхъ пистолетныхъ стволовъ, которые устроены горизонтально; другая содержитъ только 6 стволовъ, въ косвенномъ наклоненіи къ правой сторонѣ; въ третей ряду, 6 стволовъ наклонены къ лѣвой сторонѣ. *Шампионъ* будто самъ объяснилъ, какимъ образомъ машина должна быть зажжена; расказъ свой онъ будто сопровождалъ самими грубѣйшими ругательствами надъ Королемъ. Онъ хотѣлъ нанять возокъ, нагрузить его разными вѣщами и на немъ въ 5 или 6 фут. вышины поставить машину, прикрытую занавѣсомъ. Эта повозка должна была быть завезена на улицу Нѣмъ, къ мѣсту гдѣ проѣзжаетъ Король, и въ минуту Е-го проѣзда, *Шампионъ* хотѣлъ зажечь машину. — *Шампионъ* какъ извѣстно въ 1832 году былъ въ службѣ въ арміи *Донъ-Педро*. Между его бумагами найдено письмо *Мерсе*, который покушался умертвить Принца *Фердинанда* въ Лиссабонѣ.

— Сегодня по утру дѣланъ обыскъ у всѣхъ здѣшнихъ оружейныхъ мастеровъ.

— Письма съ Испанскихъ границъ увѣдомляютъ, что арестованъ человекъ въ ту минуту, когда хотѣлъ выстрѣлить изъ пистолета въ *Донъ-Карлоса*. По донесеніямъ *Journal de Paris*, между Толосою и Онате, гдѣ *Донъ-Карлосъ* на минутный роздыхъ остановился въ одной гостинницѣ, погонщикъ лошаковъ вступилъ въ комнату и приставилъ къ нему пистолетъ, но когда шумъ на лѣстницѣ воспрепятствовалъ ему выстрѣлить, онъ спокойно оставилъ комнату и избѣгнувъ ареста ушелъ въ Пампелону. Тамъ разсказывалъ онъ каждому, что онъ думалъ застрѣлить *Донъ-Карлоса*, чтобы отъ Правительства Королевы получить вознагражденіе.

22-го Февраля.

Король давалъ частную аудіенцію Князю *Таллейрану*.

— Одинъ здѣшній журналъ сообщаетъ: „Наименованіе Герцога *Орлеанскаго* главнымъ начальникомъ экспедиціи въ Константиноу, кажется теперь рѣшительно подтверждается. Герцогъ 15 Марта, въ сопровожденіи многочисленнаго штаба отправился въ Тулонъ. Большая часть въ бездѣйствіи находящихся Офицеровъ, получили дозволеніе участвовать въ сей экспедиціи.

ВІАДОМОСТІ ЗАГРАНИЦЗНЕ.

FRANCYA.

Парыжъ, дня 21-го Lutego.

Дзисейше dzienniki napelnione są naysprzeczniejszemi pogłoskami, o nowo odkrytym śpisiku na życie Króla. *Charte de 1830* we wczorajszym swym numerze donosi, iż *Champion* nie sam wymyślił zamierzoną zbrodnię. Zatrzymano wiele osób, jako mocno podeyrzanych we wspólnym przestępstwie. Ze znalezionych u jednej z tych osób i u *Championa* listów okazuje się, że oni należą do tajnych towarzystw. Pierwsza wiadomość, jaką powzięta o tém policya przed dwóma tygodniami, był list bezimienny, w którym powiedziano tylko, że jest plan zamachu na Króla, nie wymieniając zresztą sprawcy, ani udzielając innych objaśnień. Usilne jednak śledzenia policji potrafiły odkryć pierwsze to źródło doniesienia, a zatem przestępcy dostali się w ręce sprawiedliwości pierwsi, niżeli się mogli dowiedzieć, że plan ich odkryty. — Udzielamy czytelnikom naszym niektóre szczegóły o samobójstwie *Championa*, rozumiejąc, iż nie będą zupełnie nieinteresującymi. Po ujęciu *Championa* d. 19 rano, natychmiast odprowadzono go do osobnego więzienia pod dozorem udzielnej straży. Przez całe rano był on w największym poruszeniu, i kilka razy głośno wyrzucił żal, iż nie mógł wykonać swojego planu. Gdy dozorca jego ciągle wchodził do więzienia i starał się go uspokoić, *Champion* zawołał: „Daj mi pokój! poprowadź mnie na plac S. Jakóba (miejsce ścinania); lecz gdybym nie był zatrzymanym, zapewna bym nie chybił mojego zamachu; lepiej go wyrachowałem, jak *Fieschi*, i mnieby się to udało!“ O godzinie 6-tej dozorca oddalił się na kilka minut, i za powrotem znalazł więźnia wiszącego na kracie okiennej. Natychmiast odwiązał go i zawołał Dyrektora i innych urzędników więzienia, lecz już pomoc, wnet przybyłego lekarza, była bezskuteczna. — Podług *Dziennika Rozpraw*, urzędnicy policyjni dnia 19 rano udali się do mieszkania *Championa*, dla uczynienia tam przeszukania, który na widok ich tak się strwożył, iż nie był w stanie odpowiadać na pytania. Natychmiast zaczęto przeszukiwanie w pokoju *Championa*, lecz gdy to było bezskuteczne, udano się na wyższe piętro i na poddaszu w kąciku znaleziono napół ukończoną machinę. Machina ta ma kształt małej komody, jaką robią dla dzieci na zabawkę, 7 do 8 cali szeroka i 3 do 4 cali głęboka, rozdzielająca się na trzy szczególne oddziały. W pierwszej linii oznaczone miejsce na 7 rurek pistoletowych, które są urządzone horyzontalnie; druga linia zawiera tylko 6 rurek, których kierunek ukośnie się skłania do prawej strony; w trzecim szeregu 6 rurek pochylone są na lewą stronę. *Champion* miał sam objaśnić, jakim sposobem machina powinna być bydz zapaloną; opowiadaniu jego towarzyszyły najgrubsze zforzeczenia przeciwko osoby Królewskiej. Miał on zamiar nająć mały wozek, naładować go sprzętami i na tym ustawić machinę wysoko na 5 lub 6 stop, zawieszoną pokryciem. Wóz ten miał bydz zaciągnięty na ulicę Neuilly, do miejsca, gdzie zwykły Król przejeżdżać, i w chwili przejazdu Króla, *Champion* chciał zapalić machinę. — *Champion*, jak wiadomo, w roku 1832 służył w wojsku *Don Pedra*. Między papierami jego, znaleziono list *Merciera*, który kusił się na życie Xięcia *Ferdynanda* w Lisbonie.

— Dzisiaj rano uczyniono przeszukania u wszystkich tutejszych mieczników.

— Listy od granic hiszpańskich donoszą, iż pewien człowiek zatrzymany został w tym momencie, gdy chciał wypalić z pistoletu do *Don Carlosa*. Podług doniesień gazety *Journal de Paris*, między Tolozą a Onate, gdzie *Don Carlos* w pewnym domu gościnnym chwil kilka odpoczywał, wszedł do jego pokoju popędzać mułów i miał do niego wymierzyć pistolet, lecz gdy stuk na schodach przeszkodził wystrzeleniu, opuścił pokój spokojnie, i nie będąc ujętym, uszedł do Pampelony. Tam opowiadał każdemu, iż miał zamiar zabić *Don Carlosa*, ażeby otrzymać nagrodę od Rządu Królowey.

Dnia 22.

Wczora udzielił Król prywatne posłuchanie Xięciu *Talleyrandowi*.

— Jeden z tutejszych dzienników donosi: „Mianowanie Xięcia *Orleńskiego* na głównego dowódcę wyprawy do Konstantyny, zdaje się teraz stanowczo potwierdzać. Xiąże d. 15 Marca, towarzyszony przez liczną Sztab Jeneralny, uda się do Tulonu. Większa część w nieczynności znajdujących się oficerów, otrzymała pozwolenie, należeć do tej wyprawy.

— Ничего еще точнаго не извѣстно о заговорѣ *Шампюна*. Утверждаютъ, что *Шампюну* было только поручено изготовленіе машины, какою то другою особю, — *Gazette des Tribunaux* о самомъ *Шампюнѣ* доноситъ слѣдующее: „Тѣло *Шампюна* сегодня выставлено при тюремныхъ рѣшеткахъ. Онъ имѣетъ около 45 лѣтъ. Все его тѣло покрыто чертами и странными надписями. Одна изъ нихъ слѣдующая: „Люблю *Флавію* болѣе нежели жизнь.“ На правомъ плечѣ изображенъ солдатъ, подающій кавалеристу штыкъ и внизу слова: „29 Сентября 1832, Порто.“ На лѣвой рукѣ написанъ геній любви съ колчаномъ и флейтою. Служанка *Саже* любовница *Шампюна*, находится въ арестантской и не знаетъ еще о смерти преступника.

— Говорятъ, что вчера отправленъ полицейскій агентъ съ важными порученіями въ Руанъ. Слышно, что это порученіе въ связи съ адскою машиною *Шампюна*. Директоръ тюрьмы, гдѣ лишился жизни *Шампюнъ*, отрѣшенъ отъ должности.

23-го Февраля.

Вчера предсѣдательствовалъ Король въ Министерскомъ Совѣтѣ, въ которомъ участвовали Генералы *Дамремонъ* и *Бюжо*.

— При открытіи новаго заговора на жизнь Короля, въ которые Министерскіе журналы, а именно *Journ. de Paris*, настаиваетъ въ томъ, чтобы предпринять строжайшія, нежели до сихъ поръ, мѣры противу печатанія, ибо неприличные статьи волнуютъ всѣхъ умы и доводятъ до такихъ ужасныхъ преступленій. Для опроверженія сихъ мнѣній, возстаетъ сегодня *Journ. des Débats*, который всегда въ подобныхъ прѣніяхъ показываетъ нѣкоторую независимость.

— На сегодняшней биржѣ курсы всѣхъ ассигнацій понизились, безъ всякой особенной тому причины.

24-го Февраля.

Король давалъ вчера частныя аудіенціи Гг. *Дюпеню*, *Пасси* и *Пелету* потомъ предсѣдательствовалъ въ Совѣтѣ Министровъ, продолжавшемся два часа.

— Вчерашній балъ у Президента Палаты Депутатовъ могъ спорить съ самыми блистательными празднествами бывшими въ теченіе зимы. На немъ были Герцоги *Орлеанскій* и *Немурскій*. Также съѣхались всѣ Министры, весь дипломатическій корпусъ, многіе депутаты, Гг. *Сультъ*, *Жераръ*, *Жике* и проч. Маршалъ *Сультъ* во весь вечеръ занималъ одну большую группу, въ которой разсуждали о предложенныхъ Министрами проектахъ закона. Принцы уѣхали около полуночи, балъ продолжался до 4 часовъ утра.

— За нѣсколько дней говорили, что Генералъ *Пажоль* лишится команды надъ первою военною дивизіею, потому, что дожилъ до тѣхъ лѣтъ, когда, по закону 1834 года, каждый Генералъ можетъ удалиться на покой. Но такъ какъ для Генераловъ имѣющихъ подъ командою цѣлый корпусъ сдѣлано исключеніе, то Король, особеннымъ приказомъ утвердилъ Генерала *Пажоля* командиромъ первой дивизіи пожизненно.

— О дѣлѣ *Шампюна* сегодня не слышно ничего новаго. Извѣстіе, что *Шампюнъ* былъ прежде уже наказанъ и выпущенъ, оказывается ложнымъ.

(A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 21-го Февраля.

Ихъ Велич. опять ежедневно теперь прогуливаются со времени, какъ погода сдѣлалась лучше. Третьяго дня Король давалъ аудіенцію Адмиралу Сиръ И. Г. *Уайтзиду*.

— По донесеніямъ журн. *Spectator*, Торіи предполагаютъ въ случаѣ Министерской перемѣны, избрать Герцога *Веллингтона* Лордомъ Лейтенантомъ а Сиръ *Ганри Гердинджа* Секретаремъ Ирландіи.

— Въ Сѣверной Ирландіи, какъ видно изъ переговоровъ Гг. *Греттена* и *Морпета*, въ Нижнемъ Парламентѣ опять произошли безпокойства, о которыхъ однако газеты сегодня ничего неувѣдомляютъ. Г. *Греттенъ* будто узналъ, что на 5, по другимъ письмамъ на 50 католиковъ, возвращавшихся изъ ярмарки напали Оранжесты и частью убили, частью ранили ихъ, и онъ полагаетъ это слѣдствіемъ недавно бывшаго въ Дублинѣ оранжистскаго собранія. Полковникъ *Персевель* утверждалъ впрочемъ, что теперь въ Ирландіи нѣтъ ни одного Оранжеста, — объявленіе, которое осмѣяно со стороны Либералистовъ.

— Вчера Епископъ *Салисбургскій* въ Сутгамптонѣ, скончался послѣ кратковременной болѣзни.

— Др. *Баурингъ* нѣсколько уже дней слегъ въ постель.

— Г. *Вейденблокъ*, вмѣсто Г-на *Гуммелауера*, наименованъ Импер. Австр. Секретаремъ посольства. Сей послѣдній приметъ здѣшнее Австрій. Генеральное Консульство, вмѣсто умершаго Г-на *Ротшильда*.

— Ничего еще певнаго не извѣстно о списку *Чампюна*. Удерживая, что *Чампюна* мѣлъ только polecenie przygotowania машины, lecz, że inna niewiadoma osoba zamówiła ją. *Gazette des Tribunaux* о самомъ *Чампюнѣ* издѣла наступяющее szczegóły: „Ciało *Чампюна* dzisia wystawione przy kratkach więzienia. Ma on 45 lat wieku. Cała powierzchnia jego ciała pokryta rysami i nosi najsłynniejsze napisy. Jeden z tych jest taki: „Kocham *Flawię* nad życie.“ Na prawym ręku wyobrażony żołnierz, który jeźdźcowi podaje bagiet, a pod spodem słowa: „29 Września 1832, Porto.“ Na lewym ręku odrysowany bożek miłości z koczczanem i fletem. Służebna *Saget*, kochanka *Чампюна*, znajduje się jeszcze w Conciergerie, i nie wie zgola o śmierci przestępcy.

— Мовіа, że agent policyyny wysłany został wczora z bardzo ważnemi poleceniami do Rouen. Słuchać, iż wystanie to jest w związku z machiną piekielną *Чампюна*. — Dyrektor więzienia, w którym *Чампюна* odjął sobie życie, został usunięty od obowiązków.

Dnia 23.

Wczora przyzwołał Król na Radzie Ministeryalnej, na której znajdowali się także Jenerałowie *Damremont* i *Bugeaud*.

— Przy odkryciu nowego śpisu na życie Króla, niektóre dzienniki ministeryalne, a mianowicie *Journal de Paris*, przekonywają najmocniej, ażeby przedsięwzięte były przeciwko drukowi ścisłejsze środki, jak dotąd, gdyż niewstrzeżliwość jego, wzburza tylko umysły i doprowadza do tak haniebnych zbrodni. Dla zbitcia tego zdania, występuje dzisia *Dziennik Rozpraw*, który zawsze, skoro tylko rzecz idzie o druk, uważa się w pewnej niezawisłości.

— Na dzisiejszej giełdzie zniżyły się kursa wszystkich papierów. Nie wiadomo hynaymniey tego szczególnej przyczyny.

Dnia 24.

Król dawał wczora prywatne posłuchania PP. *Dupin*, *Passy* i *Pellet*, a potem przyzwołał na Radzie Ministrów, która trwała dwie godziny.

— Wczorajszy bal u Prezidenta Izby Deputowanych mógł się ubiegać z najsłynniejszymi uroczystościami, jakie były w ciągu tej zimy. Znajdowali się na nim Xiążęta *Orleans* i *Nemours*. Zgromadzili się także wszyscy Ministrowie, cały korpus Dyplomatyczny, wielu Deputowanych, PP. *Soult*, *Gerard*, *Guisquet* i t. d.; Marszałek *Soult* przez cały wieczor zajmował jedną wielką grupę, w której rozmawiano o wniesionych przez Ministrów projektach do prawa. Xiążęta wyjechali o północy, bal trwał do godziny 4 ey rano.

— Mówiono przed kilku dniami, że Jenerał *Pajol* utraci dowództwo pierwszej dywizji wojennej, dla tego, iż dożył tego wieku, w którym, wedle prawa 1834 roku, każdy Jenerał może oddać się spokojności. Lecz gdy dla Jenerałów, którzy mają dowództwo nad całym korpusem, uczyniono wyjątek, Król więc, przez szczególny rozkaz utwierdził Jenerała *Pajol* dożywotnim dowódcą pierwszej dywizji.

— O sprawie *Чампюна* dzisia nic nowego nie słychać. Wiadomość, że *Чампюна* był już i dawniey karany i uwolniony, jest fałszywą. (A.P.S.Z.)

БРЯТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 21-го Лутего.

Крѣлѣство Іех Мошѣ, од часу, якъ настаѣла lepsza погода, знову одхываю в Brighton zwyczajną swą przejażdżkę. Z wczora udzielił Król posłuchanie Admirałowi Sir J. H. *Whitshed*.

— Podług dzien. *Spectator*, Torrysonie mają zamiar na przypadek zmiany ministeryalnej, obrać Xięcia *Wellingtona* na Lorda Namiestnika, a Sir Henry *Hardinge*, na Sekretarza Irlandyi.

— W Irlandyi Północnej, jak się pokazuje z rozmowy na posiedzeniu Izby Niższej, między PP. *Grattan* a Lordem *Morpeth*, znowu zaszły znaczne niespokojności, o których jednak nic dzisiejsze gazety nie doniosły. P. *Grattan* dowiedział się, że 5, a podług innych listów, nawet 50 katolików, gdy powracali z jarmarku, napadnięci zostali przez oranżystów, i jakoby częścią ranieni; on zaś rozumie, azali nie jest to tylko skutkiem zgromadzenia oranżystów, które się nie dawno odbyło w Dublinie. Półkownik *Perceval* utrzymywał jednak, że nie ma teraz w Irlandyi żadnego oranżysty, — oświadczenie, które wymienione zostało ze strony liberalistów.

— Wczora w Southampton, Biskup *Salisbury* umarł po krótkiej chorobie.

— Dr. *Bowring* od dni kilku jest ciężko chory.

— P. *Weidenblock* mianowany został Cesar. Austriackim Sekretarzem Poselstwa na miejsce P. *Hummelauer*, który otrzymał tutejszy Jeneralny Austriacki Konsulat na miejscu zmarłego P. *Rotschild*.

— По словам *Morning Herald* въ Лиссабонѣ говорятъ, что Англія предлагаетъ пріобрѣтеніе Азорскихъ и Мадейрскихъ острововъ, и что уже Англія начала переговоры касательно покупки Гоа.

22-го Февраля.

Опять теперь утверждаютъ, что Австрійскій Посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ, не оставитъ Лондона, какъ прежде говорили, но что Князь *Эстергази*, будущю весною намѣренъ выѣхать въ отпускъ.

— Ходъ курьеровъ между Лондономъ и Ст. Петербургомъ по дѣлу кораб. *Виксена* весьма оживленъ, однако полагають, что сіе происшествіе не доведетъ до важныхъ слѣдствій между обоими Государствами.

— По донесеніямъ изъ Калькуты отъ 6 Сентября, тамошній Генераль-Губернаторъ опубликовалъ фирманъ Персидскаго Шаха, коимъ Великобританскіе купцы почитаются на равнѣ съ Русскими.

24-го Февраля.

Какъ скоро ИИ. ВВ. перенесутъ свою резиденцію въ Виндзоръ, Ея Корол. Высочество Герцогиня *Глогестерская* изъ Брейтона возвратится въ Лондонъ, а Ея Корол. Высочество Принцесса *Августа* будетъ сопровождать Короля и Королеву въ Виндзоръ.

— Придворная газета уведомляетъ, что дворъ, по случаю кончины Великаго Герцога *Мекленбург-Шверинскаго* наложилъ трауръ на восемь дней.

— Шведскій Посолъ при здѣшнемъ дворѣ, Графъ *Бјорнстерна*, съ супругою своею прибылъ опять сюда съ твердой земли.

— Число Перовъ въ Верхней палатѣ постоянно 594 и изъ нихъ 272 произведены съ 1760 года.

(A.P.S.Z.)

Швейцарія.

Кантонъ Тургау, 2-го Февраля.

Со времени послѣднихъ несчастныхъ происшествій, опечалившихъ Герцогиню *Ст. Ле*, она безпрестанно больна. Чѣмъ здоровѣе ея становится хуже, тѣмъ болѣе возрастаетъ опасеніе друзей ея. Вдовствующая Графиня *Гогенцолерн-Зигмарингенъ* послала въ Арненсбергъ своего Лейбъ-Медика Д-ра *Гельфорда*, а окружающіе Герцогиню желаютъ пригласить, славнѣйшаго въ наше время Лекаря Д-ра *Шенлейна*, для совѣщанія съ извѣстнымъ Лекаремъ, Медицины. Совѣт. Д-р. *Заутеромъ*. Лекари полагають, что хотя болѣзнь Герцогини опасна, но не неизлечима.

Швицъ, 21-го Февраля.

Ожидаемая изъ за границы большія пожертвованія въ пользу Езуитовъ, менѣе успѣшны нежели какъ надѣялись. Для основанія и устройства Швиценовской Коллегіи, полученныя деньги могутъ составлять не болѣе 80,000 швейц. фран. Между доставившими пособія находится Герцогъ *Моденскій* пожертвовавшій 100 луйдоровъ и Кор. Сардинскій 2,000 француз. фр. Наиболѣе получено изъ Кантоновъ Люцернскаго, Аараускаго, Цугскаго и Ст. Галленъ. Изъ сего послѣдняго Кантона на будущій учебный годъ прибыло 50 студентовъ. (A.P.S.Z.)

Италія.

Неаполь, 11-го Февраля.

Г. *Матушевигъ* Императорско-Россійскій Посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ, который не былъ и году при семь постѣ, опять оставитъ нашъ городъ уѣзжая въ Англію. Прежній Посланникъ, Графъ *Штакельбергъ*, который для поправленія здоровья выѣхалъ прошедшее лѣто въ Парижъ съ намѣреніемъ опять возвратиться, останется тамъ. Между тѣмъ Г. *Гаппе* будетъ заступать мѣсто Уполномоченнаго до назначенія новаго Посланника. Французскимъ Посланникомъ ожидаютъ сюда Герцога *Монтебелло* до сихъ поръ бывшаго при Швейцарскомъ союзѣ.

— Ихъ Велич. опять заняли въ дворѣ еще уцѣлѣвшія свои комнаты. Королева мать и Принцессы дочери ея живутъ въ дворѣ Принца *Салернскаго*. У Принца *Леопольда Сиракузскаго* сгорѣло банковыми ассигнаціями 60,000 дукатъ. Неизвѣстно отъ чего произошелъ пожаръ, однако несправедливъ слухъ, что огонь подложенъ.

Римъ, 16-го Февраля.

Донъ *Піетро Бонапарте* сынъ Князя *Люціана Канино*, который обыкновеннымъ Трибуналомъ приговоренъ къ смерти, апеллировалъ потомъ въ *Sacra Consulta* (верховный Судъ), который приговорилъ его къ 16-лѣтнему тяжкому заключенію. Папа облегчилъ это, и наказаніе отмѣнилъ на всегдѣшнее изгнаніе изъ Рима и Папской области. Третьяго дня ночью молодой Князь выѣхалъ съ жандармскимъ офицеромъ въ Чивита Векія, чтобы съ первымъ случаемъ отплыть въ Англію. За него ходатайствовали знатныя особы а между прочими одинъ живущій здѣсь иностранный Дипломатъ. (A.P.S.Z.)

— *Morning Herald* donosi, że w Lisbonie mowa jest o tѣm, że Anglia przekłada nabycie wysp Azorskich i Madery, i że już rozpoczęte są układy względem kupienia Goa przez Anglię.

Dnia 22.

Znowu teraz utrzymują, że Austriacki Poseł przy tutejszym dworze nie opuści Londynu, jak o tѣm dawniej mówiono, lecz, że Xiążę *Esterhazy* następującej wiosny zamierza wyjechać na urlop.

— Bieg gońców między Londynem a St. Petersburgiem, względem rzeczy o statku *Vixen*, jest teraz ożywiony; nie rozumieją jednak, ażeby wypadek ten doprowadził do ważnych kroków, między obydwojma dworami.

— Podług doniesień z Kalkuty pod d. 6 Październ., tamieczny Jeneralny Gubernator ogłosił tam firman Szacha Perskiego, przez który kupcy Angielscy uważani bydź mają zarówno z Rosyyskimi.

Dnia 24-go Lutego.

Jak tylko Królestwo Ich Mość przeniosą swoją rezydencyą do Windsor, Jey Król. Wys. Xiężna *Gloucester* z Brygtonu powróci do Londynu, a Jey Król. Wys. Xiężniczka *Augusta* będzie towarzyszyła Królowi i Królowej do Windsor.

— Dworska Gazeta donosi, że dwór z okoliczności śmierci Wielkiego Xięcia *Meklemburg Schwerin* przywdziewa żałobę na dni ośm.

— Szwedzki Poseł przy tutejszym dworze, Hrabia *Bjornsterna*, z małżonką swoją znowu tu przybył z łądu.

— Liczba Parow w Izbie wyższej jest stale 594, a z tych 272 mianowanych od roku 1760. (A.P.S.Z.)

Szwajcaryja.

Kanton Turgowii, 2-go Lutego.

Od ostatnich nieszczęśliwych wypadków, które dotknęły Xiężnę *St. Leu*, ciągle ona jest cierpiącą. Z pogorszeniem się jey stanu, wzrasta obawa jey przyjaciół. Xiężna wdowa *Hohenzollern-Sigmaringen*, wysłała do Areneubergu swojego lekarza przybocznego D-ра *Heyfelder*, a naybliżej otaczający Xiężnę, szukają uspokojenia w wezwaniu najsławniejszego naszego czasu lekarza D-ра *Schönleina*, dla uczynienia konsilium z powszechnie znanym lekarzem, Radcą Medycz. D-ра *Sauter*. Zdaniem lekarzy jest, że choroba Xiężny ciężka, nawet niebezpieczna, lecz nie jest niewyleczoną.

Schwyz, 21 Lutego.

Oczekiwanie zza granicy składki dla Jezuitów, okazały się mniej pomysne, jak się spodziewano. Zebrane pieniądze na fundacyą i wybudowanie Schwyckiego kolegium, mogą wynosić naywięcej 80,000 szwajcar. fran. Pomiędzy należącymi do składki, wymieniają Xięcia *Modeny*, który dał 100 luidorów i Króla Sardynskiego, który udzielił 2,000 francuz. frank. Naywiększe datki wpłynęły z Kantonów Lucerneńskiego, Aaran, Zurych i St. Gallen. Z tego ostatniego Kantonu zapisało się na następujący rok szkolny 50 uczniów. (A.P.S.Z.)

Włosny.

Neapol, 11 Lutego.

P. *Matuszewicz*, Poseł Cesarско-Rossyyski przy tutejszym dworze, który roku całego nie był na tym urzędzie, znowu opuszcza nasze miasto, udając się do Anglii. Dawniejszy Poseł, Hrabia *Stakelberg*, który dla poprawienia zdrowia wyjechał przeszłego lata do Paryża z zamiarem powrócenia, pozostanie tam. Tym czasem P. *Happe* zastępować będzie miejsce pełnomocnika, nim mianowany będzie nowy Poseł. Na Posła Francuzkiego oczekują tu Xięcia *Montebello*, dotychczasowego Posła przy związku Szwajcarskim.

— Królestwo Ich Mość, znowu zajęli w pałacu swe pokoje, które jeszcze pozostały. Królowa matka i Xiężniczki jey córki mieszkają w pałacu Xięcia *Salernskiego*. Xięciu *Leopoldowi Syrakuzanowskiemu* spaliło się 60,000 dukatów w banknotach. Nie wiadomo skąd się wszczął pożar, jednak zdaje się fałszywem, iż ogień był podłożony.

Rzym, dnia 16 Lutego.

Don Pietro Buonaparte, syn Xięcia *Lucyana Canino*, który przez zwyczajny Trybunał na śmierć był osądzony, apellował po tym wyroku do *Sacra Consulta* (Sądu naywyższego), który skazał go na 16 letnie ciężkie więzienie. Papież złagodził prawo, zamieniając ten czas kary na dożywotnie wygnanie z Rzymu i Państwa Papieskiego. Zawczora w nocy Xiążę w towarzystwie oficera Żandarmeryi wyjechał do *Civitavecchia*, ażeby za najpierwszą zrzeczością wypłynąć do Anglii. Za nim miały się wstawiać znakomite osoby, a między innemi jeden z obecnych teraz tu zagranicznych dyplomatów. (A.P.S.Z.)

Т у р ц и я .

Константинополь, 1-го Февраля.

Зараза ослабѣваетъ и если наступитъ продолжительной холодъ, вѣроятно совсѣмъ прекратится. За нѣсколько дней прибылъ Американскій врачъ изъ Египта, который хвалится, будто нашелъ средство противъ заразы и въ состояннн совершенно прекратить оную. Порты, какъ слышно, позволила ему воспользоваться своимъ изобрѣтеніемъ въ одномъ изъ военныхъ госпиталей; слѣдствія были благоприятны, хотя этому до сихъ поръ не вѣрятъ. (A.P.S.Z.)

С м ѣ с ѣ .

Путешествія въ Арктическія страны.

Васко-де-Гама.— Колумбъ.— Магелланъ.— Леммеръ и Мишель.— Кортъ Реаль.— Жанъ Кабо.— Гудсонъ.— Баффинъ.— Берингъ.— Кукъ.— Меккензи.— Джонъ Россъ.— Франклинъ.— Парри.— Бичей и Капитанъ Беккъ.

Старый свѣтъ составляетъ огромную массу твердой земли. Отъ западной оконечности Ирландіи до самыхъ отдаленныхъ острововъ Японіи онъ простирается на 200 градусовъ восточной долготы, оставая только 160 для двухъ океановъ и для новаго материка. Западные и Восточныя страны этого необозримого пространства гораздо лучше населены нежели всѣ остальные: на западѣ Европа съ 200,000,000 жителей, на востокѣ Китай и Японія, въ которыхъ считается столько же. Такимъ образомъ половина населенія всего земнаго шара толпится на крайнихъ предѣлахъ стараго свѣта. Эти два большія поколѣнія челоѣческаго рода раздѣлены между собой съ одной стороны обширными пустынями и племенами дикихъ народовъ, а съ другой водами Атлантическаго и Тихаго океановъ и Америкой, которая подобно плотинѣ разсѣкаетъ воды морей непрерывнымъ своимъ протяженіемъ отъ сѣвернаго полюса до крайняго юга.

Европейскіе мореплаватели, движимые страстію къ открытіямъ, уже три столѣтія съ половиною пытаются открыть ближайшій путь къ отдаленнѣйшимъ странамъ Востока.

Въ концѣ 15-го столѣтія Васко де-Гама и Колумбъ предприняли съ этою цѣлію знаменитыя свои путешествія, первый на востокъ, а второй на западъ и указали Европейцамъ морскіе пути, дотолѣ никому не извѣстные. Экспедиція Колумба имѣла въ виду открытіе Великой Индіи и Японіи, называвшейся тогда островомъ Чипанго. Приставъ къ берегамъ новаго свѣта, Колумбъ полагалъ, что находится въ Азіи, и по этому обстоятельству жители Америки получили названіе Индѣйцевъ, которое и сохранили до нашего времени.— Нѣсколько позже, Испанія, желая утвердить права свои надъ Молукскими островами, поручила Магеллану пройти къ нимъ Западнымъ океаномъ. Магелланъ совершилъ по этому случаю первое путешествіе вокругъ свѣта и открылъ проливъ, сохранившій его имя. Голландія составляла въ то время еще провинцію Испаніи; но вскорѣ она сдѣлалась независимою и явилась на поприщѣ морскихъ открытій. Въ 1615 году Голландскіе купцы, желая войти въ соѣдиненіе съ Компаніею, получившею исключительное право Остъ-Индской торговли чрезъ Магеллановъ проливъ и мысъ Доброй Надежды— рѣшились искать другаго пути въ Индію. Они отправили экспедицію подъ начальствомъ мореходца Лемера, которой обогнулъ мысъ Горнъ и къ общему удивленію явился въ странъ, изобилующей пріятными кореньями.

Между тѣмъ какъ Европейцы знакомились съ Южною Америкой, и Сѣверная не была забыта. Въ первыхъ годахъ XVI-го вѣка (1500-2) три брата изъ благородной Французской фамиліи, служившіе при Лиссабонскомъ дворѣ и извѣстные въ Португаліи подъ именемъ Кортъ Реаль, рѣшились искать на Сѣверѣ другаго мыса Горна. Одинъ изъ нихъ погибъ во время предпринятой имъ экспедиціи; другой отправился отыскивать своего брата, и болѣе не возвращался; третій также готовился сѣсть на корабль; но Король принудилъ его оставить это тибельное предпріятіе.

Нѣсколько ранѣе Гаспара и Мишеля Кортъ Реаль, Жанъ Кабо обозрѣлъ Лабрадоръ; сто лѣтъ спустя (1585-87) Девисъ совершилъ нѣсколько путешествій на Сѣверъ и открылъ проливъ, доселѣ называющійся его именемъ. Послѣ него Гудсонъ перемѣнилъ направленіе открытій на западъ и проникъ во внутреннее море, названное въ честь его Гудсоновымъ заливомъ. Оставленный среди моря своимъ экипажемъ, онъ съ 1611 года болѣе не возвращался. Первое его путешествіе было совершено въ 1608 г.

Послѣ Гудсона слава важнѣйшихъ открытій на сѣверо-западѣ предоставлена была Англичанину Баффину, который въ 1616 году открылъ и обозрѣлъ мо-

Т у р ц и я .

Konstantynopol, d. 1 Lutego.

Зараза слабѣе, и jeżeli nastąpi długie zimno, pewno zupełnie ustanie. Przed kilką dniami przybył tu Amerykański lekarz z Egiptu, który się chlubi, jakoby wynalazł środek przeciw zarazie, i jest w stanie zupełnie ją wyniszczyć. Słychać, że Porta pozwoliła mu doświadczać swego wynalazku w jednym z wojennych szpitalów; skutki były pożądane; chociaż temu dotąd nie wierzą. (A.P.S.Z.)

Rozmaitości.

Podróże do krajów Bieguna Północnego.

Vasco-de-Gama.— Kolumb.— Magellan.— Lemer i Michel.— Corte Real.— Jean Cabot.— Hudson.— Baffin.— Berring.— Cook.— Mackenzie.— John Ross.— Franklin.— Parry.— Bechey i Kapitan Back.

Świat Stary stanowi ogromną masę lądu. Od zachodniego brzegu Irlandyi do najodleglejszych wysp Japonii rozciąga się na 200 gradusów długości wschodniej, zostawiając tylko 160 dla dwóch oceanów i dla nowego lądu. Zachodnie i wschodnie kraje, tey nieściśnionej okiem przestrzeni, daleko więcej są zaludnione, niżeli wszystkie inne. Na zachodzie Europa zawiera w sobie 200,000,000 mieszkańców, na wschodzie Chin i Japonia, tyleż liczą. Tym sposobem połowa ludności całej kuli ziemskiej mieści się w rozległych granicach starego świata. Te dwa wielkie pokolenia rodu ludzkiego przedzielone między sobą, z jednej strony obszerne stepami i plemionami dzikich narodów, a z drugiej wodami Atlantyckiego i Spokojnego Oceanów i Ameryką, która nakształt grobli przerzyna wody morza, nieprzerwanym swoim ciągiem od bieguna północnego do najodleglejszego południa.

Europejscy żeglarze, zachęceni namiętnością do nowych odkryć, od półczwarta już wieku probują odkryć najbliższą drogę do najodleglejszych krajów wschodu.

W końcu 15-go wieku Vasco-de-Gama i Kolumb przedsięwzięli w tym celu sławne swe podróże, pierwszy na wschód, a drugi na zachód, i wskazali Europejczykom morskie drogi, dotąd nikomu niewiadome. Wyprawa Kolumba miała na celu odkrycie Wielkich Indyj i Japonii, nazywanej wówczas wyspą Chippango. Kolumb zawinąwszy do brzegów Nowego świata mniemał, że się znajduje w Azji, z tey więc okoliczności mieszkańcy Ameryki otrzymali nazwanie Indyanów, które też do naszego zachowali czasu. Nieco później Hiszpania, chcąc utwierdzić swe prawa do wysp Moluckich, poleciła Magellanowi przejsć do nich przez Ocean zachodni. Z tey okoliczności Magellan odbył pierwszą podróż naokoło świata i odkrył cieśninę, jego imię noszącą. W tym jeszcze czasie Hollandya składała prowincją Hiszpanii, lecz w krótkce stała się niepodległą i puściła się w zawód morskich odkryć. Roku 1615 kupcy Hollenderscy, chcąc wejść w stowarzyszenie z kompanią, która otrzymała wyłączne prawo prowadzenia handlu wschodnio-indyjskiego przez cieśninę Magellańską i przykład Dobrey-Nadziei— umyśliли szukać innej drogi do Indyj. Wystali wyprawę pod dowództwem Kapitana Lemer, który objechał przykład Horn, i z powszechnym zadziwieniem stanął w kraju, obfitującym w rozmaite korzenie.

W czasie, kiedy Europejczycy oznajmiali się z Ameryką południową, północna też nie była zapomniana. W pierwszych latach XVI wieku (1500—2) trzy bracia ze szlachetney francuzkiej familii, którzy służyli na dworze Lisbońskim i znajomi w Portugalii pod imieniem Corte-Real, przedsięwzięli szukać na północy drugiego przykładu Horn. Jeden z nich zginął w czasie przedsięwziętej przez się wyprawy; drugi udał się dla wyszukania swego brata i nie powrócił; trzeci także gotował się do żeglugi, lecz Król przymusił go zaniechać nieszczęśliwego tego przedsięwzięcia.

Nieco pierwiej przed Kasprem i Michałem Corte-Real, Jean Cabot obejrzał Labrador; w sto lat później (1585—87) Davis odbył kilka podróży na północ i odkrył cieśninę, dotąd noszącą jego imię. Po nim Hudson odmienił kierunek odkryć na zachódzie i zagłębił się do morza środkowego, na cześć jego Hudsonską odnogą nazwanego. Zostawiony wśród morza przez swych ludzi, od roku 1611 więcej już nie powrócił. Pierwsza jego podróż odbyła się w roku 1608-m.

Po Hudsonie sława znaczniejszych odkryć na północy zachodzie zostawiona była Anglikowi Baffinowi, który roku 1616 odkrył i zwiedził Murze, od jego imienia

ре, названное по его имени; онъ доходилъ до 78° широты т. е. на 11-ть съ половиною градусовъ далѣе полярнаго круга. Въ послѣдствіи, усердіе къ открытіямъ на Ледовитомъ морѣ нѣсколько охладѣло или лучше сказать не имѣло значительныхъ успѣховъ. Къ числу примѣчательнѣйшихъ путешествій въ полярныя страны принадлежатъ экспедиціи Беринга, который рѣшительно доказалъ (1722), что материкъ Америки отдѣляется отъ Азіи. Онъ погибъ отъ недостатка въ собственныхъ припасахъ на островѣ Беринга, не успѣвъ миновать пролива. — Третье путешествие Кука было предпринято съ цѣлю открытія прохода изъ Азіи въ Европу чрезъ Беринговъ проливъ. Онъ не могъ обогнуть Ледянаго мыса, лежащаго подъ 70° Сѣверной широты и 164° западной долготы, и воротился зимовать въ Отагеті, гдѣ былъ убитъ дикими. Послѣ его смерти экспедиція дѣлала новыя попытки, но безуспѣшно.

Неранѣе 1818 года предприняты другія огромныя экспедиціи для открытія сѣверо-западнаго пути по указаніямъ Капитана Скоресби. Известно, что еще за двадцать пять лѣтъ до того, Г. Шатобрианъ былъ сильно занятъ этимъ предметомъ и сообщилъ свои мысли Президенту Вашингтону. Но къ счастью и къ славы Французской Литературы Г. Шатобрианъ не сдѣлался мореходцемъ.

Впрочемъ еще прежде экспедиціи 1818 года извѣстные путешественники Гернъ и Меккензи совершили по порученію Гудсонской Компаніи мѣховаго торго нѣсколько странствованій на Сѣверъ чрезъ внутреннія земли. Въ 1769—72 Гернъ обозрѣлъ пространство между 65 и 70 градусами широты, лежащее въ окрестностяхъ Мѣдной рѣки, и возвратился до несь, что онъ открылъ море въ этомъ направленіи и собственными глазами видѣлъ его волненіе. Въ 1789 году Меккензи слѣдовалъ по теченію большой рѣки, сохранившей его имя, отъ самаго истока ея изъ Невольничьяго озера до впаденія въ море. Такимъ образомъ было открыто море на двухъ довольно отдаленныхъ точкахъ Сѣверо-Западной Америки. Впрочемъ и прежде еще знали, что воды Атлантическаго Океана вдаются въ землю Баффиновымъ заливомъ, и самъ Баффинъ если не открылъ настоящаго прохода, то по крайней мѣрѣ видѣлъ нѣсколько другихъ заливовъ гораздо западнѣе. Основываясь на показаніяхъ Беринга и Кука, можно было предполагать, что Тихое море омываетъ Америку со стороны Азіи, и потому существованіе моря на всемъ протяженіи Американскаго Сѣвера казалось правдоподобнымъ. Желая повѣрить это заключеніе, Англійское Адмиралтейство снарядило въ 1818 году двойную экспедицію. Два корабля, подъ начальствомъ Капитана Джона Росса, получили предписаніе войти въ Баффиновъ заливъ и плыть оттуда какъ можно далѣе на западъ. Въ этомъ путешествіи участвовалъ молодой Капитанъ Беккъ (Buck) и знаменитый въ послѣдствіи Парри. Двумъ другимъ кораблямъ, подъ командою Бухмана и Франклина назначено было обойти Шпицбергенъ и искать пути по сѣверному направленію. Но эти два корабля, потерпѣвъ сильное поврежденіе, должны были воротиться безъ всякаго успѣха.

Между тѣмъ Капитанъ Россъ, держась береговъ Гренландіи, далеко проникъ во внутренность Баффинова залива. Онъ видѣлъ на пути своемъ нѣсколько проходовъ, но ни въ одинъ изъ нихъ не осмѣлился проникнуть. Наконецъ открылъ на западъ такъ называемый Ланкастерскій каналъ, вошелъ въ него и однажды увидѣвъ передъ собою землю, вдругъ повернулъ корабль и отправился назадъ. Парри, хотя ничего подобнаго не примѣтилъ, но долженъ былъ слѣдовать съ кораблемъ своимъ за „Изабеллою“, на которой находился Россъ. По прибытіи въ Англію много спорили о причинахъ столь внезапнаго возвращенія. Капитанъ Россъ увѣрялъ, что онъ видѣлъ горы Крокера (Crocker). Начались долгія разсужденія объ этомъ предметѣ, и Англійское Адмиралтейство, чтобы разрѣшить наконецъ вопросъ, поручило Парри предпринять новое путешествіе. Послѣдній въ 1819 году достигъ мѣста, на которомъ остановился Россъ; онъ даже проникъ гораздо далѣе, но нигдѣ не встрѣтилъ воображаемыхъ горъ. Онъ разтѣля: это были просто ледяныя массы, которыя издали трудно отличить отъ обыкновенныхъ горъ. Парри дошелъ такимъ образомъ до острова Мельвиля, лежащаго подъ 116 градусомъ западной долготы и 75° сѣвер. широты. Это путешествіе разрѣшило отчасти вопросъ, между тѣмъ какъ предыдущее послужило только къ повѣркѣ открытій, сдѣланныхъ Баффиномъ. Парри первый зимовалъ посреди моря; корабль его, спертый льдами, десять съ половиною мѣсяцевъ простоялъ неподвижно. Отважные плаватели слишкомъ девяносто дней не видали солнца.

(Продолженіе впереди.)

nia nazwane; dochodził on do 78° szerokości, to jest: na 11 i pół gradusów za koło biegunowe. W następnym czasie zapadł do odkryć na morzu Lodowatém nieco ostygł albo raczej nie miał ważnych postępów. Do liczby ważniejszych podróży do krajów biegunowych należą wyprawy Berringa, który stanowczo dowiódł (1722), że ląd Ameryki oddzielony jest od Azji. Zginął on dla braku żywności na wyspie Berring, nie zdoławszy przepłynąć cieśniny. — Trzecia podróż Coocka była przedsięwzięta w celu odkrycia drogi z Azji do Europy przez cieśninę Berringa. Nie mogąc objechać przylądku Lodowego, leżącego pod 70° szerokości północnej, a 164° długości zachodniej, powrócił na zimę do Otahiti, gdzie przez dzikich ludzi zabity został. Po jego śmierci wyprawa czyniła nowe, ale bez skutecznego usiłowania.

Nie pierwsi aż roku 1818-go przedsięwzięte zostały inne ogromne wyprawy, dla odkrycia północno-zachodniej drogi, podług wskazań Kapitana Scoresby. Wiadomo, że przed dwódziestu pięć laty, P. Chateaubriand mocno się zajmował tym przedmiotem i myśli swoich udzielił Prezydentowi Washingtonowi. Ale na szczęście i sławę literatury Francuzkiej P. Chateaubriand nie został żeglarzem.

Zresztą jeszcze przed wyprawą roku 1818go sławni podróżnicy Hern i Mackenzie odbyli z polecenia kompanii Hudsonskiej futrzanego handlu kilka podróży na północ przez kraje wewnętrzne. W roku 1769—72 Hern zwiedził przestrzeń między 65 a 70 gradusami szerokości, leżącą w okolicach rzeki Miedzianej, i powróciwszy doniósł, że odkrył morze w tym kierunku i własnymi oczyma widział jego burzenie się. Roku 1789 Mackenzie płynął nurtem wielkiej rzeki, noszącej dotąd jego imię, od samego jej źródła z jeziora Niewolniczego aż do uścia w morze. Tym sposobem zostało odkryte morze na dwóch dosyć odległych punktach północno-zachodniej Ameryki. Zresztą wiadano jeszcze i przedtém, że wody Oceanu Atlantyckiego wchodzi w ziemię, tworząc zatokę Baffińską, i sam Baffin, jeżeli nie odkrył terazniejszej drogi, tedy przynajmniej widział kilka innych odnog dalej na zachod posuniętych. Polegając na opisach Berringa i Coocka, można było wnosić, że Ocean Spokojny oblewa Amerykę ze strony Azji, a zatem i znajdowanie się morza na całej przestrzeni północy Ameryki zdawało się być podobnem do prawdy. Chcąc sprawdzić ten wniosek, admiralicya Angielska w roku 1818 przygotowała podwójną wyprawę. Dwa okręty, pod dowództwem Kapitana John Ross, otrzymały zlecenie wpłynąć do zatoki Baffińskiej i stamtąd, ile można, najdalej ku zachodowi. W tej podróży uczestniczył młody Kapitan Back i sławny później Parry. Dwóm innym okrętom, pod dowództwem Buchmana i Franklina poruczono opłynąć Szpicberg i szukać drogi w kierunku północnym. Ale dwa te okręty, doznawszy wielkiego uszkodzenia, zmuszone były powrócić bez żadnego skutku.

Tym czasem Kapitan Ross, trzymając się brzegów Groenlandyi, znacznie się zagłębił do środka zatoki Baffińskiej. Widział kilka przeżyć na swej drodze, lecz do żadnego z nich nie odważył się zapuścić. Na statek odkrył w stronie zachodniej tak nazywany Kanał Lankasterski, wpłynął nań, i pewnego razu, urzawszy przed sobą ziemię, wnet skierował okręt i popłynął napowrót. Parry, chociaż nic podobnego nie dostrzegł, musiał jednak dążyć ze swym okrętem za „Isabellą“ na której się Ross znajdował. Za przybyciem do Anglii wiedli spór o przyczynach tak niespodziewanego powrotu. Kapitan Ross zapewniał, że widział góry Croker. Rozpoczęły się długie rozprawy o tym przedmiocie. Angielska admiralicya, ażeby nakoniec rozstrzygnąć to pytanie, poleciła Parremu nową przedsięwzięć podróż. Ten ostatni w 1819 roku doszedł miejsca, na którym się Ross zatrzymał; zapuścił się nawet nierównie dalej, ale nigdzie nie napotykał gór wyobrażonych. Góry te zapewne stopniały: były to prosto masy lodu, które zdaleka trudno jest rozróżnić od gór zwyczajnych. Tym sposobem doszedł Parry do wyspy Melwilskiej, leżącej pod 116 stop zachodniej długości i 75° szerokości północnej. Podróż ta rozstrzygnęła w części pytanie, gdy tym czasem poprzednicza posłużyła tylko do potwierdzenia odkryć, przez Baffina uczynionych. Parry jest pierwszym, który zimował wśród morza: jego okręt ściśnięty bryłami lodu, półjedenaście miesięcy zostawał nieruchomym na miejscu. Odważni żeglarze więcej jak dziewięćdziesiąt dni nie widzieli słońca.

(Dalszy ciąg nastąpi.)